Lietas Nr. A420353216
Lietas arhīva Nr. A42-01277-17/46

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā
Valmierā 2017.gada 18.maijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Solveiga Pone,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pamatojoties uz pieteicēja /pers. A/ pieteikumu par Uzņēmumu reģistra galvenās valsts notāres 2016.gada 10.novembra lēmuma Nr.1-5/201, ar kuru atzīts par tiesisku Uzņēmumu reģistra valsts notāra 2011.gada 10.augusta lēmums Nr.6-5/88919/2, atzīšanu par prettiesisku.

Aprakstošā daļa

[1] Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā 2016.gada 12.decembrī saņemts pieteicēja pieteikums. Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2016.gada 19.decembra lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta Nr.A420353216.

[2] Lietā konstatējami šādi apstākļi.

[2.1] Ar Uzņēmumu reģistra valsts notāra 2011.gada 10.augusta lēmumu Nr.6-5/88919/2 nolemts izdarīt ierakstu uzņēmumu reģistra žurnālā par kooperatīvās sabiedrības Dzīvokļu īpašnieku kooperatīvā sabiedrība (turpmāk – DzĪKS) /Nosaukums A/ izmaiņām amatpersonu sastāvā, par valdes locekli ar tiesībām pārstāvēt sabiedrību atsevišķi citu starpā ieceļot pieteicēju (*sk. lietas 15.lapu*).

[2.2] 2016.gada 19.septembrī Uzņēmumu reģistrā saņemts pieteicēja pilnvarotās personas 2016.gada 18.septembra iesniegums, kurā pieteicēja pārstāve lūdz atjaunot termiņu Uzņēmumu reģistra valsts notāra 2011.gada 10.augusta lēmuma Nr.6-5/88919/2 apstrīdēšanai, izvērtēt lēmuma tiesiskumu daļā par pieteicēja iecelšanu Dzīvokļu īpašnieku kooperatīvā sabiedrība /Nosaukums A/ valdes locekļa amatā, kā arī lūdz labot uz apstrīdētā lēmuma pamata izdarīto ierakstu Uzņēmumu reģistra datu bāzē, atzīstot to par kļūdaini izdarītu ar tā reģistrācijas brīdi (*sk.lietas 28.-29.lapu*).

[2.4] Ar Uzņēmumu reģistra 2016.gada 10.novembra lēmumu Nr.1-5/201 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) atjaunots termiņš Uzņēmumu reģistra valsts notāra 2011.gada 10.augusta lēmuma Nr.6-5/88919/2 apstrīdēšanai un apstrīdētais lēmums atstāts negrozīts (*sk. lietas 12.-14.lapu*).

[3] Pieteicējs uzskata, ka pārsūdzētais lēmums daļā ir atzīstams par prettiesisku, pamatojoties uz turpmāk minētajiem argumentiem.

Par to, ka pieteicējs ir DzĪKS /Nosaukums A/ valdes loceklis, viņš uzzināja nejauši, kad vērsās ar iesniegumu Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā.

Pieteicējs uzskata, ka sākotnējais lēmums ir prettiesisks, jo viņš nav piedalījies DzĪKS /Nosaukums A/ 2011.gada 11.jūlija kopsapulcē un nav devis piekrišanu sevis iecelšanai valdes locekļa amatā. DzĪKS /Nosaukums A/ bijusī valdes priekšsēdētāja /pers. B/ pēc pieteicēja lūguma nevarēja izsniegt 2011.gada 11.jūlija kopsapulces protokolu, norādot, ka viņai šis protokols nav saglabāts. Arī Uzņēmumu reģistrā DzĪKS /Nosaukums A/ lietā nav dokumentu, kas apliecinātu pieteicēja DzĪKS /Nosaukums A/ reģistrācijas lietas materiālos neatrodas ne pieteicēja piekrišana, ne notariāli apliecināts paraksta paraugs, kuru ir nepieciešams iesniegt tām personām, kuras ir piekritušas ieņemt DzĪKS /Nosaukums A/ valdes locekļa amatus, kā arī nav pieteicēja rīcībspējas pārbaudes pierādījumi.

Uzņēmumu reģistrā par pieteicēju ir norādīts, ka viņš ir DzĪKS /Nosaukums A/ valdes loceklis no 2011.gada 10.augusta līdz 2016.gada 11.martam, lai gan saskaņā ar Kooperatīvo sabiedrību likuma 46.panta ceturto daļu kooperatīvās sabiedrības valdes locekļus ievēl uz kooperatīvās sabiedrības statūtos paredzēto laiku, kas nav ilgāks par trim gadiem. Pašreiz spēkā esošo 2005.gada DzĪKS /Nosaukums A/ statūtu 6.6.4.punkts paredz, ka kooperatīva valde tiek iecelta uz 3 gadiem. Ja sākotnējais lēmums balstīts un saistībā ar to izdarītais ieraksts balstīts uz 2011.gada 11.jūlija DzĪKS /Nosaukums A/ kopsapulcē notikušām vēlēšanām, tad ar likumu un ar statūtiem noteiktais termiņš izbeidzas 2014.gada 10.jūlijā, nevis kā redzams Uzņēmumu reģistra datu bāzē – 2016.gada 11.martā, kad pieteicējs atcelts no amata, pamatojoties uz Maksātnespējas administratores lēmumu. Bez tam 2011.gada 11. jūlija DzĪKS /Nosaukums A/ kopsapulcē nav lemts par izmaiņām statūtos un garāka termiņa valdes sastāva iecelšanai noteikšanu. Pat ja piekristu pieteicēja iecelšanai valdes locekļa amatā ar 2011.gada 11.jūlija DzĪKS /Nosaukums A/ kopsapulcē nobalsoto, tad viņa pilnvaru termiņš bija beidzies jau vismaz divus gadus pirms Maksātnespējas administratores lēmuma pieņemšanas – 2014.gada 10.jūlijā.

Pieteicējs norāda, ka Uzņēmumu reģistram amatpersonu paraksta paraugi ir jāiesniedz katru reizi, kad amatpersona tiek ievēlēta amatā, jo, apliecinot personas parakstu, tiek pārbaudīta arī personas rīcībspēja. Tādējādi ir nepieciešama personas paraksta parauga atkārtota iesniegšana katru reizi, jo tā apliecina, ka personas rīcībspēja ir tikusi pārbaudīta. Pretējā gadījumā var tikt ievēlēta persona, kurai ir zudusi rīcībspēja.

Papildus minētajiem apstākļiem pastāvēja vēl citi faktiskie apstākļi, kādēļ pieteicējs nevarēja tik reģistrēts par DzĪKS /Nosaukums A/ valdes locekli. Proti, pēdējo gadu laikā pieteicējs smagi slimo. Viņš ir pēdējās stadijas, tas ir, 4.stadijas onkoloģiskais slimnieks un uz šo brīdi viņš ir pārcietis jau 7 operācijas. Vēl 2011.gada 1.aprīlī pieteicējam tika konstatēta pamatslimība – resnās zarnas ļaundabīgs audzējs, līdz ar to neskaitāmas reizes veikta staru terapija un tikpat neskaitāmas ķīmijas terapijas kursi. Tā kā onkoloģisko slimnieku ārstēšanas metodēs ietilpst ne tikai operatīvi pasākumi, bet tiem parasti seko arī staru un/vai ķīmijterapijas kursi, tad pieteicēja slimības gadījumā, abas šīs procedūras bija jāizcieš pirms vai pēc katras operācijas. Staru terapijas kurss parasti ilgst mēnesi un pat vairāk 28 - 30 reizes, tam seko arī ilgstošs ķīmijterapijas kurss. Sakarā ar minēto slimību pieteicējam noteikta invaliditāte. Pēdējā atzinumā norādīts, ka pieteicējam „ir ļoti izteikts fizisko spēju ierobežojums, integrācija sabiedrībā bez personas vajadzībām atbilstošas pastāvīgas palīdzības nav iespējama, sevis apkopšanas spējas ir izteikti ierobežotas sakarā ar saslimšanu". Pie šiem apstākļiem ir acīmredzams, ka pieteicējs ne tikai nespēja veikt DzĪKS /Nosaukums A/ pilnvarotās personas pienākumus, bet vēl vairāk – ne spēja, ne vēlējās domāt par DzĪKS /Nosaukums A/. Periodā, kad pieteicējs it kā būtu piedalījies DzĪKS /Nosaukums A/ kopsapulcē, kad it kā tika ievēlēts par DzĪKS

/Nosaukums A/ valdes locekli, ir bijis darba nespējīgs.

Minētais rada pamatotas šaubas par Uzņēmumu reģistrā iekļauto ziņu atbilstību faktam, ka pieteicējs, pamatojoties uz likumā paredzēto procedūru, iecelts par DzĪKS /Nosaukums A/ valdes locekli. Pieteicējs uzskata, ka tas noticis viņam par to nezinot, viņu par to neinformējot.

Tādējādi šobrīd vienīgais pierādījums tam, ka pieteicējs patiešām būtu piedalījies 2011.gada 11.jūlija DzĪKS /Nosaukums A/ kopsapulcē, ir DzĪKS /Nosaukums A/ bijušās priekšsēdētajas vienpusīgi parakstītais un Uzņēmumu reģistrā iesniegtais DzĪKS /Nosaukums A/ kopsapulces protokola izraksts, un sākotnējais lēmums pieņemts, iztrūkstot pieteicēja notariāli apliecinātam parakstam, rīcības spējas pārbaudei un citiem iepriekš minētajiem trūkumiem. Šobrīd pieteicējam vairs nav iespējams apstrīdēt bijušās DzĪKS /Nosaukums A/ valdes priekšsēdētājas rīcību, jo kopš 2011.gada jūlija pagājuši vairāk kā pieci gadi. Tas nozīmē, ka pagājuši termiņi viņas saukšanai pie iespējamās atbildības. Arī bez dokumentāliem pierādījumiem tas nav iespējams un pieteicējam nekādu dokumentu saistībā ar DzĪKS /Nosaukums A/ darbību nav un nekad arī nav bijis. Savukārt Uzņēmumu reģistrā ir tikai vienpersonīgi apliecināts nepieciešamā dokumenta – protokola izraksts, attiecībā uz ko, DzĪKS /Nosaukums A/ bijusī priekšsēdētāja apstiprinājusi, ka oriģinālu tā nav saglabājusi. Līdz ar to šobrīd ir neiespējams pārsūdzētajā lēmumā norādītais, ka šis strīds risināms vispārējās jurisdikcijas tiesā.

Pieteicējs norāda, ka saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 70.panta trešo daļu, ja vadās no notāra lēmumā un Uzņēmumu reģistra datu bāzē norādītā, sākotnējais lēmums par pieteicēja iecelšanu par DzĪKS /Nosaukums A/ valdes locekli vairs nav spēkā, jo pamatojoties uz 2016.gada 11.marta notāra lēmumu, izdarīts ieraksts par pieteicēja atcelšanu no DzĪKS /Nosaukums A/ valdes locekļa pienākumiem. Taču raugoties no šī paša panta pirmajā daļā noteiktā, tam būtu jāstājas spēkā ar brīdi, kad tas paziņots pieteicējam, proti, ilgu laiku pēc tam, kad izdarīts ieraksts par pieteicēja atcelšanu no DzĪKS /Nosaukums A/ valdes locekļa pienākumiem. Tātad attiecībā uz pieteicēju – tiesību norma nedrīkst bez pamatota iemesla radīt personai, attiecībā uz kuru tā tiek piemērota, nelabvēlīgas sekas, ja vien pati persona nav veikusi kaut ko tādu, lai tai šādas sekas varētu iestāties. Tā kā jebkādas prettiesiskas darbības attiecībā uz pieteicēju nav konstatējamas, bet sekas, pie kam smagas, ir iestājušās jau tagad, jo pieteicējam, 1.grupas invalīdam, kurš nu jau vairāku gadu garumā cīnās ar smagu slimību, ir jāveltī gan savi spēki, nervi, gan līdzekļi (tai skaitā jau pieminētās netaisnās sodas naudas maksāšanai) nevis savas veselības uzturēšanai, bet gan nebeidzamām vēstulēm, iesniegumiem dažādām valsts iestādēm, kas nodara neglābjamu postu jau tā vārgajai veselībai un rada neizbēgamu un ieilgušu stresa stāvokli.

Bez tam Uzņēmumu reģistra datu bāzes publiskās ticamības dēļ, ieraksts attiecībā uz pieteicēja esību valdes locekļa amatā pastāv un šim spēkā esošam/spēkā neesošam ierakstam Uzņēmumu reģistra datu bāzē ir iespējamas smagas sekas, jo pašreiz Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā ir ierosināts process par zaudējuma piedziņu no valdes locekļiem, kura iespējamās apmierināšanas gadījumā, pieteicējam varētu nākties segt iespējamos zaudējumus, kuru radīšanā viņš nekādā veidā nav piedalījies.

Papildus pieteicējs norāda, ka sākotnējā lēmuma prettiesiskuma konstatēšana ir nepieciešama arī tādēļ, ka nākotnē nav izslēgta atlīdzinājuma pieprasīšana. Pieteicējs uzskata, ka administratīvā akta izdošanas procesā ir pieļauts procesuāls pārkāpums, kas radījis būtisku personas tiesību un tiesisko interešu aizskārumu. Vienlaikus administratīvā akta atzīšana par prettiesisku, var kalpot kopējam labumam un nākotnē novērst līdzīgu gadījumu atkārtošanos. Šādas situācijas novēršanai nākotnē ir liela nozīme, jo pastāv maldīgs viedoklis, ka ierakstam komercreģistrā par izmaiņām amatpersonu sastāvā ir tikai deklaratīvs ieraksts, proti, tāds, kas nenodibina tiesiskas attiecības vai tiesisku statusu, bet kurš tikai izsludina jau pastāvošu juridisku faktu. Lai arī likums nesaista amatpersonas statusa iegūšanu ar ieraksta izdarīšanu komercreģistrā, jo amatpersona savu statusu iegūst ar ievēlēšanas brīdi, un ieraksts komercreģistrā tikai dara zināmu šo faktu trešajām personām, tomēr šī ieraksta izdarīšana vai neizdarīšana komercreģistrā, arī ieraksta atzīšana par prettiesisku, nenozīmē jautājuma izlemšanu par sabiedrības pārvaldes institūcijas lēmuma par valdes locekļu maiņu spēkā esamību, no kā secināms, ka ar ieraksta izdarīšanu komercreģistrā par izmaiņām amatpersonu sastāvā netiek pieņemts lēmums par amatpersonas iecelšanu vai atbrīvošanu, bet gan publiski tiek izsludināts jau pastāvošs juridisks fakts, kam var iestāties arī nopietnas sekas.

Papildus pieteicējs norāda, ka, izskatot pieteicēja lūgumu par viņa atcelšanu no maksātnespējīgās Kooperatīvās sabiedrības pārstāvja amata, ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2016.gada 12.oktobra lēmumu atzīts, ka pieteicēja iekļaušana par maksātnespējīgās Kooperatīvās sabiedrības pārstāvi ir prettiesiska.

[4] Uzņēmumu reģistrs tiesā iesniegtajā paskaidrojumā par pieteikumu, pamatojas uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem, papildus norāda turpmāk minēto.

Likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 4.[4] panta pirmajā daļā ir noteikts, ka Uzņēmumu reģistra amatpersona izdara ierakstus Uzņēmumu reģistra vestajos reģistros, pamatojoties uz ieinteresētās personas pieteikumu, tiesas nolēmumu vai valsts pārvaldes iestādes lēmumu. Ierakstus, pamatojoties uz valsts pārvaldes iestādes lēmumu, izdara tiesību subjekta darbības apturēšanas, atjaunošanas vai izbeigšanas gadījumā. Tā kā lēmums par izmaiņu reģistrāciju DzĪKS /Nosaukums A/ valdes sastāvā tiek pieņemts, pamatojoties uz DzĪKS /Nosaukums A/ pieteikuma pamata, administratīvā akta adresāts ir pati DzĪKS /Nosaukums A/ nevis katrs valdes loceklis atsevišķi.

Tāpat arī norādāms, ka saskaņā ar likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" (redakcijā, kas bija spēkā no 01.12.2010. līdz 31.12.2012. un spēkā esošajā redakcijā) 6.panta desmito daļu Uzņēmumu reģistra žurnālā bija jāieraksta datums, kad reģistrēti pamatdokumentu grozījumi vai izdarīts reģistrācijas ieraksts Uzņēmumu reģistra žurnālā, kā arī norāde, par ko izdarīts reģistrācijas ieraksts. Tādējādi Uzņēmumu reģistra žurnālā papildus ierakstam par izmaiņām konkrētajā subjektā, proti par to, ka DzĪKS /Nosaukums A/ ir mainījusies valde, tiek ierakstītas arī ziņas par to, kad attiecīgais ieraksts izdarīts. Ņemot vērā minēto, Uzņēmumu reģistra žurnālā ierakstītais datums ir attiecīgā ieraksta izdarīšanas datums nevis valdes ievēlēšanas vai atsaukšanas datums.

[5] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.[1] panta pirmo un ceturto daļu administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja vien par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā tiesas sēdē tiesu nav lūdzis pieteicējs, trešā persona vai šā likuma 29.pantā minētais tiesību subjekts.

Izskatāmajā lietā pieteicējs nav lūdzis lietas izskatīšanu mutvārdu procesā tiesas sēdē, līdz ar to lieta izskatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[7] Likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 8.panta pirmajā daļā noteikts Uzņēmumu reģistram iesniegto dokumentu pārbaudes apjoms. Likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 8.panta pirmajā daļā noteikts, ka, izskatot iesniegtos dokumentus, Uzņēmumu reģistra valsts notārs pārbauda, vai:

1) ievērota reģistrācijas piekritība;

2) iesniegti visi likumos paredzētie dokumenti, kurus reģistrē (pievieno lietai) vai uz kuru pamata izdara ierakstu Uzņēmumu reģistra žurnālā;

3) dokumentiem, kurus reģistrē (pievieno lietai) vai uz kuru pamata izdara ierakstu Uzņēmumu reģistra žurnālā (izņemot gada pārskatus), ir juridisks spēks un vai citas formas prasības atbilst normatīvajiem aktiem, kā arī vai ziņu un noteikumu apjoms un saturs atbilst normatīvajiem aktiem un citiem reģistrācijas lietā esošajiem dokumentiem;

4) Uzņēmumu reģistrā nav reģistrēts cits tiesisks šķērslis.

Savukārt likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 8.panta otro daļu Uzņēmumu reģistra kompetencē neietilpst uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) lēmuma pieņemšanas faktisko apstākļu pārbaude.

No minētajām tiesību normām izriet, ka Uzņēmumu reģistra valsts notārs, izskatot iesniegtos dokumentus, veic to formālu pārbaudi, pārbaudot to pietiekamību, noformējuma atbilstību tiesību normu prasībām, kā arī pārbauda, vai iesniegtie dokumenti satur tiesību normās noteikto informāciju un vai tā nav pretrunā ar Uzņēmumu reģistrā reģistrēto informāciju. Taču Uzņēmumu reģistra valsts notāram nav ne pienākuma, ne tiesību pārbaudīt iesniegto dokumentu satura patiesumu, tostarp pārbaudīt, vai uzņēmuma dalībnieku vai biedru sapulces protokolā (tā izrakstā) ietvertā informācija patiesi un pilnīgi atspoguļo sapulces norises gaitu un tajā pieņemtos lēmumus.

Saskaņā ar likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 7.panta astoto daļu par Uzņēmumu reģistrā iesniegto ziņu patiesumu atbild reģistrācijas pieteikuma parakstītājs vai tā iesniedzējs – uzņēmuma amatpersona ar pārstāvības tiesībām vai attiecīgi pilnvarota persona, bet ne Uzņēmumu reģistrs kā iestāde vai tās amatpersona (valsts notārs), kas izskata iesniegto pieteikumu reģistrācijai un izdara ierakstu reģistrā.

Likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 7.panta astotajā daļā noteikts, ka par iesniegto dokumentu un tajos ietverto ziņu pareizību likumos noteiktajā kārtībā atbild personas, kuras paraksta reģistrācijas pieteikumu vai iesniedz dokumentus uzņēmumu reģistram. Savukārt minētā panta trešajā daļā bija noteikts, ka pieteikumu par pamatdokumentu grozījumu reģistrāciju un reģistrācijas ierakstu izdarīšanu Uzņēmumu reģistra žurnālā paraksta amatpersonas, kurām uzņēmumā (uzņēmējsabiedrībā) piešķirtas paraksta tiesības, vai sapulcē (lēmumā) pilnvarota persona.

Kā izņēmuma gadījums, kad Uzņēmumu reģistra valsts notāram ir tiesības un pienākums vērtēt apstākļus, kas skar reģistrācijai iesniegtā dokumenta patiesumu, likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 8.panta trešās daļas trešajā punktā ir noteikts apstāklis, ja Uzņēmumu reģistram tiek iesniegti nepārprotami pierādījumi, kas apliecina paraksta viltošanas faktu. Šādā gadījumā Uzņēmumu reģistra valsts notāram ir jāpieņem lēmumu par atteikumu reģistrēt iesniegtos dokumentus.

Arī Augstākā tiesa ir atzinusi, ka Uzņēmumu reģistram parasti nav jāpārbauda faktiskie apstākļi. Tikai izņēmuma gadījumos Uzņēmumu reģistrs var apšaubīt dokumenta juridisko spēku vai tajā ietverto ziņu atbilstību normatīvajiem aktiem un citiem reģistrācijas lietā esošajiem dokumentiem. Lemjot par to, Uzņēmumu reģistram ir samērā liela novērtējuma (nevis rīcības) brīvība. Šajā novērtējuma brīvībā administratīvā tiesa var iejaukties tikai tad, ja pieļauti procesuāli pārkāpumi vai ja neatbilstība ir acīmredzama (*sk. Augstākās tiesas 2016.gada 9.augusta rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-346/2016 6.punktu*).

[8] Saskaņā ar Kooperatīvo sabiedrību likuma 39.panta pirmās daļas 2.punktu tikai kooperatīvās sabiedrības biedru kopsapulcei ir tiesības ievēlēt un atsaukt valdes locekļus.

Saskaņā ar Kooperatīvo sabiedrību likuma 46.panta ceturto daļu valdes locekļus uz kooperatīvās sabiedrības statūtos paredzēto laiku, kas nav ilgāks par trim gadiem, ievēlē un atsauc biedru kopsapulce, aizklāti balsojot. Valdes priekšsēdētāju ievēlē biedru kopsapulce, bet viņa vietnieku — valdes locekļi no sava vidus, ja statūtos nav noteikts citādi.

Kooperatīvo sabiedrību likuma 41.panta pirmajā daļā noteikts, ka biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce), dzīvokļu īpašnieku kooperatīvajās sabiedrībās — pilnvaroto ievēlēšanas sapulce, kas izziņota un organizēta šajā likumā un sabiedrības statūtos noteiktajā kārtībā, ir tiesīga, ja tajā pārstāvēta vairāk nekā puse no balsstiesīgajiem biedriem. Biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce) izskata jautājumus, kas ietverti izziņotajā darba kārtībā. Minētā panta trešajā daļā noteikts, ka biedru kopsapulce (pilnvaroto sapulce) pieņem lēmumus ar vienkāršu klātesošo biedru balsu vairākumu.

DzĪKS /Nosaukums A/ statūtos jautājums pat valdes iecelšanu saskaņā ar Kooperatīvo sabiedrību likuma 41.panta ceturto daļu nav noteikts kā jautājums, kas izlemjams ar divu trešdaļu klātesošo biedru balsu vairākumu (*sk.lietas 66.-73.lapu*).

[9] No Uzņēmumu reģistra valsts notāra 2011.gada 10.augusta lēmuma Nr.6-5/88919/2 konstatējams, ka 2011.gada 5.augustā Uzņēmumu reģistrā saņemts DzĪKS /Nosaukums A/ pieteikums ar tam pievienotajiem dokumentiem par izmaiņu ierakstīšanu uzņēmumu reģistra žurnālā valdes sastāvā. Minētajam pieteikumam par izmaiņu izdarīšanu valdes sastāvā pievienots DzĪKS /Nosaukums A/ 2011.gada 11.jūlija biedru kopsapulces protokola Nr.3 izraksts (*sk.lietas 16.lapu*).

No minētā DzĪKS /Nosaukums A/ 2011.gada 11.jūlija biedru kopsapulces protokola konstatējams, ka sapulcē nolemts atbrīvot valdi no pienākumu pildīšanas un apstiprināt jauno dzīvokļu kooperatīvās sabiedrības valdi, kuras sastāvā citu starpā ir norādīts arī pieteicējs. Sapulcē lemts apstiprināt paraksta tiesības visiem valdes locekļiem un priekšsēdētājam.

Sapulcē piedalījušies 42 no 65 sabiedrības biedriem, tādēļ sapulce ir bijusi lemttiesīga. Savukārt iepriekš minētie lēmumi pieņemti vienbalsīgi.

Sapulces protokola izraksta pareizību apliecinājusi valdes priekšsēdētāja /pers. C/. Turklāt pieteicējs protokolā norādīts kā sapulces sekretārs un attiecīgi arī persona, kas parakstījusi sapulces protokolu.

Līda ar to atzīstams, ka apstrīdētajā lēmumā Uzņēmumu reģistra valsts notāra konstatējums, ka iesniegtie dokumenti atbilst normatīvo aktu prasībām, ciktāl tas attiecas uz iesniegto 2011.gada 11.jūlijā DzĪKS /Nosaukums A/ biedru kopsapulces protokola izrakstu, bija pamatots.

[10] Lietā iesniegtie pierādījumi par pieteicēja veselības stāvokli un pieteicēja darbnespēju DzĪKS /Nosaukums A/ biedru kopsapulces protokola izrakstā norādītajā sapulces sasaukšanas laikā un ilgstošā tam sekojošajā periodā (*sk.lietas 38.-65.lapu*) rada šaubas par pieteicēja iespēju 2011.gada 11.jūlijā DzĪKS /Nosaukums A/ biedru kopsapulcē. Tādēļ nav izslēdzama iespēja, ka pieteicējs par valdes locekli šajā sapulcē ievēlēts bez pieteicēja klātbūtnes un bez pieteicēja piekrišanas būt par valdes locekli. Turklāt apstāklis, ka pieteicējs protokola izrakstā norādīts kā sapulces sekretārs un attiecīgi persona, kas ir parakstījusi protokolu, liecina par iespējamu protokola izraksta viltojumu.

No minētā izriet, ka Uzņēmumu reģistrā iesniegtā Dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības /Nosaukums A/ 2011.gada 11.jūlija biedru kopsapulces protokola Nr.3 izraksts iespējams satur nepatiesu informāciju.

Taču, kā norādīts šā sprieduma 7.punktā, minēto apstākļu izvērtēšana neietilpst Uzņēmumu reģistra valsts notāra kompetencē.

[11] Augstākā tiesa ir atzinusi, ka atsevišķos gadījumos ziņas, ko Uzņēmumu reģistrs saskaņā ar likumu ir tiesīgs pārbaudīt, var kļūt redzamas tieši no iesniegtā dokumenta oriģināla. Tā tas varētu būt gadījumos, kad Uzņēmumu reģistrs saņem informāciju par iesniegtā dokumenta izraksta neatbilstību dokumenta oriģinālam, dokumenta izraksta viltojumu (*sk. Augstākās tiesas 2015.gada 30.marta sprieduma lietā Nr. SKA – 136/2015 10.punktu*).

Kā norādīts iepriekš šā sprieduma 7.punktā, kā reģistrācijas atteikuma pamats tiesību normās tiešā tekstā ir noteikts paraksta viltojuma fakts. Taču minētie Augstākās tiesas apsvērumi izriet no Uzņēmumu reģistra valsts notāra pienākuma, kas noteikts likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 8.panta pirmās daļas 3.punkta, pārliecināties, vai iesniegtajiem dokumentiem ir juridisks spēks. Gadījumā, ja dokumenta (sapulces protokola)

izraksts ir izgatavots neesošam dokumentam vai neatbilstoši dokumenta oriģinālam, šādam dokumentam nebūs juridisks spēks. Dokumenta atvasinājumam ir juridisks spēks, ja tas ir izgatavots atbilstoši tiesību normās noteiktajām prasībām (Dokumentu juridiskā spēka likuma 2.panta pirmā daļa, 6.panta pirmā daļa, Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.916 5.nodaļa). Turklāt no Dokumentu juridiskā spēka likuma 6.panta sestās daļas izriet Uzņēmumu reģistra valsts notāra tiesības, pārbaudot, vai iesniegtajam dokumenta atvasinājumam (sapulces protokola izrakstam) ir juridisks spēks, šaubu gadījumā pieprasīt iesniegt šāda dokumenta oriģinālu. Minētajā tiesību normā noteikts, ka, ja nepieciešams pārliecināties par dokumenta oriģināla juridisko spēku vai dokumenta atvasinājuma pareizību, persona, kura ir dokumenta atvasinājuma saņēmējs, var pieprasīt, lai tiek uzrādīts dokumenta oriģināls.

[12] Izskatāmajā gadījumā lietā izvērtējamais dokuments – DzĪKS /Nosaukums A/ 2011.gada 11.jūlija biedru kopsapulces protokola izraksts pats par sevi nevar radīt šaubas par tā patiesumu. Proti, protokola izraksts ir izgatavots atbilstoši tiesību normu, kas nosaka dokumentu atvasinājuma izgatavošanas kārtību, prasībām. Protokola izraksta patiesumu apliecinājusi persona, kura apliecinājuma izdarīšanas brīdī bija tam pilnvarota (saskaņā ar Uzņēmumu reģistra datiem /pers. C/ bija valdes priekšsēdētāja līdz 2011.gada 10.augustam). Protokola izrakstā ietvertā informācija nav pretrunā ar šā sprieduma 7.punktā aplūkotajām tiesību normām un DzĪKS /Nosaukums A/ Statūtiem (*sk .lietas 66.-73.lapu*). Lietā nav pierādījumu, kas liecinātu par faktu, ka, izdodot apstrīdēto lēmumu, Uzņēmumu reģistra valsts notāra rīcībā būtu bijusi informācija par iespējamu dokumenta atvasinājuma (sapulces protokola izraksta) viltojumu.

Tādēļ strīdus jautājums par Uzņēmumu reģistram iesniegtā DzĪKS /Nosaukums A/ 2011.gada 11.jūlija biedru kopsapulces protokola izraksta patiesumu bija risināms pašā kooperatīvajā sabiedrībā (tās pārvaldes institūcijās) vai arī vispārējās jurisdikcijas tiesā.

[13] Izvērtējot pieteicēja argumentu par apstākli, ka atkārtoti ievēlot pieteicēju par valdes locekli, bija jāiesniedz viņa paraksta paraugs un attiecīgi tā neiesniegšana rada apstrīdētā lēmuma prettiesiskumu, tiesa secina, ka minētais arguments nav pamatots.

[14] Saskaņā ar likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 7.panta pirmo daļu uzņēmuma reģistrācijai cita starpā iesniedzami to personu paraksta paraugi, kurām uzņēmumā piešķirtas paraksta tiesības. Likumā noteiktais personas paraksta paraugs ir iesniedzams arī grozījumu gadījumos.

Likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 7.panta sestajā daļā bija noteikts, ka to personu parakstu paraugiem, kurām uzņēmumā piešķirtas paraksta tiesības, jābūt apliecinātiem pie zvērināta notāra vai Bāriņtiesu likuma noteiktajā kārtībā. Tāpat jābūt apliecinātai arī šo personu rīcībspējai.

Likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" tiesību normās nav īpaši noteikts iesniedzamo dokumentu apjoms gadījumā, kad amatpersona, kurai pārstāvības tiesības ir bijušas iepriekš (attiecīgi Uzņēmumu reģistrā ir iesniegts personas apliecināts paraksta paraugs), tiek atkārtoti iecelta par amatpersonu ar pārstāvības tiesībām. Proti, vai šādā gadījumā atkārtoti ir iesniedzams personas apliecināts paraksta paraugs, ja tāds jau glabājas Uzņēmumu reģistra lietā. Norādāms, ka iepriekš minētajā likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 7.panta pirmajā daļā noteiktā prasība amatpersonas ar pārstāvības tiesībām apliecināta paraksta parauga iesniegšanai grozījumu gadījumos, nav attiecināms uz aplūkojamo gadījumu (aplūkotā norma uzliek pienākumu apliecinātu paraksta paraugu iesniegt ne tikai uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) dibināšanas gadījumā, bet arī tā darbības laikā izdarot reģistrējamus grozījumus attiecībā par pārstāvības tiesībām.

[15] Šādu likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 7.panta pirmās daļas tiesību normas interpretācijas pamatotību apstiprina normas sistēmiskā interpretācija. Proti, jautājums par amatpersonu ar pārstāvības tiesībām apliecināta paraksta parauga nepieciešamību ir regulēts arī Komerclikumā.

Ar 2006.gada 16.marta likumu „Grozījumi Komerclikumā" Komerclikuma 9.panta trešā daļa tika papildināta ar otro teikumu šādā redakcijā: „Ja reģistrācijas lietā jau ir personas apliecināts paraksta paraugs, tas nav jāiesniedz atkārtoti attiecīgajā reģistrācijas lietā.". Tādējādi, kaut arī loģiska nepieciešamība būtu likumā noteikt tikai iesniedzamos dokumentus, likumdevējs bija izšķīries ietvert īpašu skaidrojumu, lai izslēgtu dokumentu dublēšanos.

Minētā likuma projekta anotācijā ir norādīts, ka grozījumu mērķis cita starpā ir racionalizēt ziņu iesniegšanu komercreģistra iestādei, Komerclikuma 9.panta grozījumos paredzot, ka likumā noteikto personu (piemēram, amatpersonu) apliecināti parakstu paraugi atkārtoti nav jāiesniedz, ja komercreģistra iestādē attiecīgajā reģistrācijas lietā jau atrodas šo personu apliecināti parakstu paraugi (*sk. http://www.saeima.lv/bi8/lasa?dd=LP1452_0*).

Ar 2010.gada 15.aprīļa likumu „Grozījumi Komerclikumā" 9.panta trešās daļas otrais teikums iepriekš aplūkotajā redakcijā, izslēgts.

[16] Personu parakstu apliecināšanas mērķis ir nodrošināt pārliecību par paraksta īpašnieka identitāti un pārbaudīt rīcībspēju. Ņemot vērā, ka personas identitāte reiz jau ir pārbaudīta un attiecīgs apliecinājums (paraksta paraugs) jau ir iesniegts Uzņēmumu reģistrā, loģiski secināms, ka atkārtotu personas identitātes pārbaudī veikt nav nepieciešams.

Savukārt attiecībā par pieteicēja argumentu par personas rīcībspēju laikā (iespēju to daļēji zaudēt, kas būtu pārbaudāms arī, atkārtoti iegūstot pārstāvības tiesības), norādāms, ka šādas ziņas Uzņēmumu reģistra žurnālā ir ierakstāmas saskaņā ar likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra" 6.panta piektās daļas 5.punktu un Uzņēmumu reģistra valsts notāram, pieņemot lēmumu par iesniegto pieteikumu, ir iespēja pārliecināties, vai personai nav iecelts aizbildnis vai aizgādnis.

[17] Attiecībā par pieteicēja pilnvaru termiņu DzĪKS /Nosaukums A/ valdes locekļa statusā norādāms, ka saskaņā ar likuma „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru" 6.panta desmito daļu Uzņēmumu reģistra žurnālā ieraksta datumu, kad reģistrēti pamatdokumentu grozījumi vai izdarīts reģistrācijas ieraksts Uzņēmumu reģistra žurnālā, kā arī norāda, par ko izdarīts reģistrācijas ieraksts.

Tādējādi, piesakot reģistrācijai izmaiņas kooperatīvās sabiedrības valdes locekļu sastāvā, Uzņēmu reģistra žurnālā ierakstāmais datums par valdes locekļu iecelšanu būs attiecīgā lēmuma par ieraksta izdarīšanu datums. Konkrētajā gadījumā – 2011.gada 10.augusts, kad pieņemts apstrīdētais lēmums.

Savukārt pieteicēja arguments par viņa DzĪKS /Nosaukums A/ valdes locekļa pilnvaru termiņa izbeigšanos nav attiecināms uz pārsūdzētā lēmuma tiesiskuma izvērtējumu.

[18] Apkopojot iepriekš minēto un izvērtējot pārsūdzēto lēmumu kopumā, tiesa secina, ka pārsūdzētais lēmums ir atzīstams par tiesisku un pamatotu, bet pieteicēja pieteikums ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-290.pantu un 291.panta pirmo daļu, tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Uzņēmumu reģistra galvenās valsts notāres 2016.gada 10.novembra lēmuma Nr.1-5/201, ar kuru atzīts par tiesisku Uzņēmumu reģistra valsts notāra 2011.gada 10.novembra lēmums Nr.6-5/88919/2, atzīšanu par prettiesisku

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namā.

Tiesnese S.Pone